

Taxa postala
pláté in num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Oluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 19.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kü-
lföldre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. El-
őfizetési díjszabás szerint. Az
"KELET" az erdélyi és bár-
mely más országban napilapja
keink utánnomását csak
írás megjelölésével engedjék.

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Hérmontetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszavételét nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Márton
Erné. Felelős szerkesztő: János
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
acsági Ernő, Str. Matei Millo 25.

5 lej

Péntek, 1933 december 8.

5694. ÉV XVI. ÉVF.
KISZLÉV 20. 276 SZÁM.

ek

ők!!!

modernebb

rádióink

ghallgatni!

ICA

arok (Cent-
ilet)

onyította, hogy
igen megbiz-
hozta ki leg-
kát, mely az-
ján került az

ítva, a követ-
é ki" Német-
az egyes or-

0 millió
0 millió
0 millió
0 millió
0 millió
0 millió
0 millió
0 millió
0 millió
0 millió
0 millió

a hitleristák
tudták meg-
Franciaország-
ndát fejtenek
párizsi lapok
és érdekes le-
ats-ban pedig
a hitlerista

a mezőgazda
tások. A me-
ásokat, mint
er 29-én tart
k egy szená-
n. Választó-
amarák min
ddigi hírek
fog küzdeni
art részről,
ció részéről
ány jelöltje.

leány pénzt
odsworth. A
nyek írja a
bazájának
összerakott
képviselője.
es darab ab-
mit erről a
l a mexikói
est. A Nobel
ze csak 27
Uj Kelet
s portóköl-
vagy után-

rd és kora-
dójának re-
sorozatban
stályában
tildése mel-

pkindó al
rade Erné
tesen: 9-77

VILÁG TÜKRE

Hogyan ígértem oda Weizmannnak Palesztinát?

Irtta: David Lloyd George

Az alábbi cikk a volt angol miniszterelnök háborús memoírjaiban jelent meg.

Az angol vegyipar nyersanyaggal való ellátásánál a legnagyobb nehézségeink az aceton körül voltak. Rendkívül súlyos helyzetbe kerültünk, miután elmulasztotunk idejében gondoskodni erről a fémipar szempontjából is oly fontos nyersanyagról. Rendezett viszonyok között fából vontuk ki az acetont. A háború előtt egy kis gyár végezte el ezt a munkát, a melyet egy erdőkitermelési társaság létesített. 1915 májusában még két üzemet állítottunk fel arra a célra, míg 1915 októberben mind a hármat átvette a hadügyminisztérium.

Angliának azonban sosem voltak nagy erdősegei. Rendeteg fát kellett hozni, hogy egy tonna acetont tudjunk előállítani. Gyakorlatilag tehát az amerikai aceton-importtól függtünk.

Közben, 1915 tavaszán, rendkívül fordulat állott be az amerikai aceton-piacon. A különböző gyárak képviselői között heves konkurrencia indult meg és a központi hatalmakkal is nagyobb ajánlatokat tettek. Az amerikaiak kétszer annyi acetont adtak el, mint amennyivel valóban rendelkeztek és mindenek előtt felbarították azokat a szerződéseket, melyeket előzőleg az entente-hatalmakkal kötöttek. Magasabb árakat követeltek, mint ahogy eredetileg megállapodtunk és még konvencionális büntetéseket sem tudtunk alkalmazni a szerződések be nem tartása miatt.

Anglia nyomban energikus intézkedéseket fogantatott abban az irányban, hogy lehetőleg tegye a szóbanforgó gyárak közötti konkurrenciát. Amikor azonban már ezt is elérjük és odaát az amerikai raktárakban is sikerült némi rendet teremteni, csak akkor találtam magam súlyos nehézséggel szemben. A vizsgálatokból, melyeket ebben az ügyben elrendeltem, kiderült, hogy a nyersanyagkészlet nem tudja kielégíteni a hadiiparban mutakozó nagy aceton-szükségletet. Különösen pedig 1916-ben látszott teljesen kizártnak, hogy a meglévő tartalékból ki tudjuk elégíteni a nagy acetonszükségletet, mely az összes fémgyárakban fennállott.

Mint az Anglia nyersanyag ellátásáról gondoskodó bizottságnak az elnöke, behatóan foglalkoztam ezzel a kérdéssel és miután minden gondolatomat lekötötte abban az időben, C. P. Scott, a „Manchester Guardian“ főszerkesztője előtt is szóvá tettem az ügyet. Legintimébb barátaim közé tartozott és feltétlenül biztam bölcsességében. Elmondottam neki súlyos nehézségeimet és közöltem vele, hogy egy vegyész keresek, aki segítségemre lehetne. Scott a következőket mondotta:

„A manchesteri egyetemen tanít egy igen kiváló kémia-professzor, aki lojalitásáról bizonyosan örömmel fog bizonyágot szolgáltatni a kormányának. Mindenesetre meg kell mondanom Önnek, hogy az illető valahol a Vistula közelében született, de pontosan nem tudom hol. A neve: Weizmann.“

Scott biztosított arról, hogy Weizmann készséggel és önzetlenül fog rendelkezésemre állani, megjegyeztem azonban, hogy a cionizmus az egyetlen dolog, ami őt közelebbről érdekli.

Tudtam, hogy Scott jó emberismerő. Jobban tudott eligazodni az emberekben, mint bárki más, akivel életemben találkoztam. Jó patriotának is tartottam, jól lehet a pacifista mozgalom hívének vallotta magát.

Megfogadtam tehát a tanácsát a Weizmann nevű professzorra vonatkozólag. Levelet írtam Weizmannnak és megkértem, hogy jöjjön el hozzám Londonba. Már az első pillanatra megtetszett. Ma már nemzetközi tekintély a diplomáciái

Rövidebb időn belül nem lehet szó leszerelési tanácskozások újrafelvételéről

Henderson befejezte párizsi tanácskozásait

Párizs, december 7. A Paris Midi közli, hogy Henderson befejezte párizsi tanácskozásait és este elutazott Londonba. A lap szerint Henderson alig oldott meg valamit a maga elé ki tűzött feladatok közül. Kétségtelen, hogy rövidebb időn belül nem igen lehet szó a leszerelési tanácskozások újrafelvételéről. A helyzetet komplikálják a Népszövetség átszervezésére irányuló olasz igények. Előbb a Népszövetséget kell megmenteni attól a veszélytől, hogy Olaszország kilépése révén újabb tekintélyesorbulást kell szenvednie.

Franciaország szorosabbra fűzi a viszonyt Lengyelországgal és a kisantanttal

A francia külügyi bizottság a nemzetközi együttműködést a Népszövetség keretében akarja biztosítani

Párizs, december 7. Francia politikai körökben annak szükségességét hangsúlyozták, hogy a helyzet jelenlegi alakulásában szorosabbra kell fűzni Franciaország és szövetségesei, Lengyelország és a Kisantant közötti viszonyt. Ily irányú felszólalások történtek a kamara külügyi bizottságában is. A külügyi bizottság határozatot fogadott el, amely a nemzetközi együttműködés népszövetségi keretek között kívánja biztosítani a látni és arra hívja fel a kormányt, hogy Angliával egyetértésben vedjék ki a Népszövetség elleni támadásokat.

Hollandiában törvény bünteti az antiszemita agitációt

A holland igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be az antiszemitizmus ellen

Hága, december 7. A hollandiai igazságügyi miniszter törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé, amely szerint büntetésben fogják részesíteni mindazokat, akik nyilvánosan megsejtik a hatóságokat, az állami intézményeket, vagy valamely népcsoportot. A törvény két évig terjedő börtönbüntetést ír elő az ilyen vétségekre. Az igazságügyminiszter törvényjavaslatának megindokolásában különösen behatóan foglalkozott egyes népcsoportokat érintő nyilvános sértések vétségével és hangsúlyozta, hogy ezen deliktumok alatt a zsidók és a zsidó istentiszteletek elleni támadásokat érti. Nemcsak tetleges támadásokra gondol, hanem minden antiszemita megnyilvánulásra, amelyet büntetendő cselekedetnek tart.

amiből másoknak, sokaknak kárunk ne legyen.
Mondanunk sem kell: a haszon kizárólag a szeszimportőrökét fogja megilletni, míg a testi és lelki kár azoké a „boldog“ yenkiké lesz, akik most már újra ihatnak.

A felfüggesztett községi bíró

Bocu Severról lemosta a törvényszék azt a vádat, hogy külföldről hozatta a buktorait a bányási tartományi minisztérium pénzéből.
Ez az import azonban örökké emlékeztessé marad Bocu Sever életében, aki bár a bíróságok jögezősen megállapították róla, hogy ártatlan, hamarosan újra az importálás mesterségébe kezdett, ezúttal valamivel több sikerrel.
Sikerült importálnia Németországból egy manapság igen kelendő és rendkívül olcsó árúkat: a hitlerizmust.
Ezzel az importőri vállalkozással annyira megnyerte a lippai svábok rokonszenvét, hogy rögvést megválasztották községi bírónak.
A Vestul szük nyilvánossága számára írott cikkekben kívül hála az égnek, ez volt Bocu Sever egyetlen közéleti tevékenysége az elmúlt években.

Most aztán valami történt Sváboországban.
Bocu Sever szeretett svábjai, akiknek számára olcsó lelki malasztot és üdvözítő új hitet hozott, lepaktáltak a liberálisokkal.
Bocu Sever pedig nemzeti parasztpárti tradícióból legalább úgy gyűlöli a liberálisokat, mint a zsidókat.
Bocu Sever maradt Lippán svábok nélkül, de községi bírónak.
Aztán jött egy rövid, de annál parancsolóbb belügyminisztériumi rendelet, amely Bocu Sever felmentette a lippai községében betöltött magas közjogi méltósága alól.
Felmentette.
Az importeurk tehát megmaradt Bocu Severnek, a magánembernek zsebében.
A magánember, mint a temesvári nemzeti parasztpárti lista képviselőjelöltje most a választások előtt forja széthinteni a választók között marasztos eszméit a hitlerizmusról és a zsidókról.
Füres ez a konglomerátum: demokrácia, hitlerizmus, német szeretet, zsidó gyűlölet, fasiszta államtervek: vajjon hogyan is fér el annyi minden egy nemzeti parasztpárti képviselő frazeológiájában?
És az ember maga, hogy aránylik a gyulafehérvári határozatokhoz?

Jól tudjuk, hogy minden zsidó készül a választásokra, azaz az öntudatos elhatározással, hanem áldozatokat is követel. Első kötelessége ma minden román zsidónak, amellyel a maga erejére és akaratára támaszkodó népi politikák tartozik az, hogy kiváltsa választási igazolványát és már eleve biztosítsa a maga jutását a zsidó lista győzelmében és az új zsidó parlamenterek harsos munkájában.

Mert minden egyes zsidónak a szavazata egy-egy eszpp abban az erőkomplexumban, amelynek súlyával fognak sikorra szállani a zsidó képviselők, a zsidó érdekek védelmében és a zsidó jogokért való haromban.

Minden zsidó engedelmességedjen a zsidó lelkiismeretnek parancsára és öntudatos hittel szessen kiváltani a választási igazolványát, mellyel december 20-án a választási urnáknál fog bizonyoságot tenni a zsidó néppel és annak egységével való szolidaritásáról.

America újra iszik

A boldogtalan yenki újra boldog, illetőleg most már lehetnek boldog pillanatai is, mert újra ihatik.
A yenki újra lerészegedhetik és az alkohol-mámor tartama alatt elfeledkezhetnek arról, hogy mennyi bu, gond és nyomorúság nyomja a szívét.
Roosevelt hősiességét eddig csak relatív eredményeket hoztak.
Még mindig milliók és milliók vannak Amerikában, akiknek nincs munkájuk, következtésképpen mindennapi, biztosított kenyérük sincsen.
Mindezt nehéz elviselni, a fizikumnak éppugy, mint a tudatnak.
Ezen a tudaton, ezen a szenvedő, gyötört tudaton van hivatva segíteni az alkoholt.
Ezért fogadták olyan nagy örömmel a nagyvárosokban a szesztilalom megszüntetését.
Mert ami hiányzik a valóságból, ami hiányzik a gyomorból és a tudatból, azt a néhány centen megvásárolt alkohol kiegészíti.
Az alkoholmámor reményt, kedvet, jóérzést, hitet, gyönyört ad, olyasmiket tehát, ami az amerikai munkás és képviselő, a tönkrement farmer és bankár életéből hiányzik, helyesebben: eltűnt.
Időnk szomorú szimptomái közé tartozik, hogy az amerikai szesztilalom felfüggesztése alapjában véve demokratikus, „népholdogító“ cselekedet volt.
Meggzűntette azt az anemáliát, hogy az alkohol mámorosító nedvéhez csak azok juthassanak hozzá, akik erre legkevésbé voltak rászorulva: a dúsgazdagok. Azok, akik meg tudták fizetni a méregdrágán áruba bocsátott esempészalkoholt.
Persze, ennek a szomorú népbolondításnak is meg van a maga sötét árnyoldala.
A gangszterek, akik eddig a szesz-esempészéből fényes jövedelmet biztosítottak maguknak, most szintén munkanélküliekké vátnak.
Aminek az lesz a következménye, hogy részabudulnak a társadalomra és a hirdhet amerikai alvilág véres bünkrónikáját az élet eleddig még eléggé ki nem aknáztott területein fogják megduzzasztani.
Amerika újra iszik és Európában alkoholkonjunkturát remélnék a szesztilalom megszüntetésétől.
A szeszimportőrök keresni fognak a yenkik kétségbeesésén. Mert nincs olyan kár, amiből valakinek, vagy valakiknek hasznuk ne legyen.
És még inkább: nincs olyan haszon,

világban is. Akkor azonban még senki sem ismerte. Mégis, már első találkozásunk alkalmával az volt az érzésem, hogy egy egészen kivételes és nagykaliberű sze mélyiséggel van dolgom.

Kinézése is egy nagy intellektus benyo mását keltette és végtelen bizalmat éb resztett bennem. Elmondottam tehát Weizmannnak a kémiai problémámat, a mely hosszú idő óta kinoz és a segítségét kértem. Megmondottam neki, meny nyire hiányzik nekünk az acetont és meg kérdeztem, tud-e valami kiutat ebből a szorult helyzetből.

Dr. Weizmann azt válaszolta, még nem tud bizonyosat mondani, hogy egyáltalán vállalja-e ezt a feladatot, de meg akarja kísérteni.

— Mennyi időt tud adni nekem?
— Nem sokat, az ügy roppant sürgős — válaszoltam kérdésére.

Weizmann erre kijelentette:
— Éjjelt-nappalt az ügynek fogom szentelni.

Néhány hétre rá eljött hozzám és így szólott:
— Megtájtáltam a megoldást.

Csodálatos dolgot csinált. Energikus kutatót végzett a mikroflórában, a különböző gabonaművekben és földmínőse gekben, melyekből egy olyan organizmust választott ki, melynek révén tisztá keményítőből állíthatunk elő acetont. A híres „By” erjesztő, melyet Weizmann fedezett fel, még ma is alapkövet képezi az egész acetoniparnak, mely a legfontosabb oldó szere számos organikus anyagnak, mely nélkül nem lehetne sem laktot, sem anilin festékeket, sem kloroformot, sem kaucsukot előállítani.

— 1912 óta Kingleanban volt egy olajgyárunk, melyben nagy erőfeszítésekkel és roppant körülményesen burgonyából vontak ki acetont. Ez azonban rengeteg energiát emésztett fel és nem hozott eredményt. Nos, 1916-ban dr. Weizmann utasításai szerint a kormány átalakította és kiegészítette ezt a gyárat és már júniusban annyi acetontunk volt, hogy könnyen lemondhattunk az egész importról.

Amikor dr. Weizmann géniuszával áthidalunk nagy nehézségeinket, így szólottam hozzá:
— Ön felmérhetetlen szolgálatot tett a kormánynak, javasolnám a miniszter elnöknek, hogy nemesei címre terjessze Önt elő a királynál.

— Magamnak, semmit sem akarok, — válaszolta Weizmann.

— Erre megkérdeztem:
— Nincs más valami, amivel halálukat kifejezhetnék az Ön nagy szolgálataért, melyet nekünk tett?

— De igen. Szeretném, ha népemért teeme valamit a kormány.

Ezután felvilágosított a zsidók azon törekvéseiről, melyek a Szentföldre való visszatérést célozzák.

Ez volt a kiindulási pont és az első diplomáciai beszélgetés, mely később a Palesztinában létesítendő Zsidó Nemzeti Otthonra vonatkozó ismert kormánynyilatkozathoz vezetett. Amikor miniszterelnök lettem, megbeszéltem a dolgot Balfourral, aki akkor külügyminiszter volt. Mint a tudomány emberét, rendkívül érdekelte őt mindaz, amit Weizmann felfedezéséről közölt vele. S miután azokban a napokban közelről érdekelt bennünket a semleges országok zsidóságának szimpátiája és mert mind németbarátok voltak és az orosz pogromokra való emlékezősek folytán minden erejükkel a német érdekeket támogatták, forszíroztuk ezt a zsidóbarát ügyet. Nyomban közvetlen kapcsolatot teremtettem Weizmann és Foreign Office (külügyi hivatal) között.

Igy alakult ki az a kapcsolat, mely nek későbbi eredménye a Balfour deklaráció megjelentetése volt. Dr. Weizmann azonban felfedezésével nemcsak nekünk tett nagy szolgálatot, hanem örök időkre bevészte nevét a világtörténelem lapjára. Chaim Weizmann nevét együtt fogják említeni Nehemia próféta nevével Izrael népének csodálatos történetében.

ZION-LLOYD

A Romániai Zsidó Nemzeti Alap volt igazgatója M. Lampolsky vezetése alatt (Bukarest, Bul. Elisabeta 15, tel. 31641) kéthetenként rendszeres palesztinai és palesztinakörnyéki kirándulásokat rendez a legelőnyösebb feltételekkel. Legközelebbi indulások: December 18. január 1. 15 és 29-én.

Hogyan és milyen programmal indul husz párt a választási küzdelemben

A kormánypárt a szavazatok 50-55 százalékára számít

Bucuresti-Bukarest, dec. 7. (Az Uj Kelet tud.) A pártok felvonultak a választási küzdelemre. A jelöltek kiutaztak kerületeikbe s kezdetét vette a harc a sikerért. Ezt a harcot kiki a maga eszközeivel vivja meg. Egyetlen pontban találkoznak az összes pártok, kezdve a jobbszélsőtől egészen a balszélsőig: Az ígéretek bőkezűségében. Csak úgy ontják a betarthatatlan ígéretek özönét a megszüdített választók felé. Több mint 20 párt igyekszik tulleltatni egymást az országot megváltó ígéretekben.

Alkotmányreformos követel és ígér a nemzeti parasztpárt

A nemzeti parasztpárt kissé fáradtan s nem a legtekélyesebb egység és fegyvellem jegyében veszi fel a nehézség igérkező küzdelmet. Ezuttal először jegyzi elnöki minőségében Mihalache a párt manifesztumát, amelyben a falvak privilégizált helyzetéért megindítandó politikai harcot ígéri.

Mihalache a miniszterelnök számára szabadkezet követel, hogy ezáltal kizárhas sa annak lehetőségét, hogy „okkult erők” megszavazhassák a kormányt és a király közötti harmonikus kollaborációt.

A pénzügyi politikában a párt a termelői érdekeinek megfelelő pillanatban határozott pénzügyi reformot tart szükségesnek és végül a felelősség érzete nélkül agitáló szélsőséges elemek ellen foglal állást.

A polgári baloldal

Argetoianu beigéri — arra az esetre, ha rászavaznak — hogy elégedi az összes adósságokat. Az ő programja egyébként elég vonzó a tömegek számára, csak az a hibája, hogy Argetoianu már jól ismerik a választók.

Kissé fontoskodóbban és komolyabb tónusban igéri az adósságok elengedését a radikális parasztpárt élén álló Iunian, aki ezenkívül a restabilizációt is bejelenti. Iunian a külföldi adósságok felfüggesztését, a kisebbségekkel szembeni türelmet a descentralizációt és a helyi autonómiát foglalja programjába, amelyen egyébként meglátszik Stere Constantinnak, a beszarábiai néptribunának is a keze, akivel Iunian — mint ismeretes — két évvel ezelőtt szövetekezett.

A radikális parasztpárt programja egyébként nagy hasonlatosságot mutat a dr. Lupu vezetése alatt álló parasztpárt programjával. Lupu is a gazdasági problémák radikális megoldásának a híve, a demokrácia mellett kardoskodik s a falvak s a városok szegényeinek érdekében száll szóra.

„En a demokrácia, civilizáció és emberiegség utján haladok előre megtántoríthatatlanul — mondja manifesztumában Lupu dr. — az igazságot és a szabadságot, amelyek a mai civilizációnak alapját képezték, meg kell mindenáron védenünk. Mindenki mehet vissza a barbarizmushoz, én maradok a szabadság és haladás fenkölt eszméinek szolgálatában.”

A polgári közép

Averescu a konzervatív párttal kötött választási paktumot s a két párt programja a tipikus jobboldali polgári pártok kimért hangján igéri a törvények és az alkotmány respektusát, kiegyensúlyozott ságot és komoly adminisztrációt az Állam háztartásában.

A jobboldal

Goga Octavian átsapott a jobboldali szélsőségekbe és a konkrétumok hitlerizmus hurjait pengeti. A költő nemrég künn járt Németországban. Amikor visszatért, még Vajda volt kormányon. Annak idején egy újságíró megkérdezte, hogy mi a véleménye az ott látottakról és Goga kategorikus volt: Kijelentette, hogy el sem képzelhető a német metódusoknak Romániában való alkalmazása. Alig mult el néhány hét, a gerinces politikus megváltoztatta véleményét, Tara Noastra című lapja ontja az antiszemita jelszavakat és hazugságokat. A minap megjelent manifesztuma uszító bombaszókat gyűjtöget csokorba.

Egy tipikusan alarmista

„A liberális kormány éppen úgy, mint nemzeti parasztpárti elődje, ugyanazon törvénytelen ágyban született meg. ...Ugyanaz a hazug demokrácia igyekszik aprópénzre felváltani a tudatlan tömeg jóhiszeműségét...” — Rávetették ma-

gukat az állam költségvetésére, megzadagoltak s nem törődnek az erkölcs értékeivel”. „A kiszípolozott földművelésügyi bórén hízalták az ipart és kereskedelmet, a külföldi bankárok rabszolgái lettünk...”. „A román nép lelke ma sárban meghurcolt rongyos zászló, az államháztartás, mint a gazdátlanul maradt gazdaság, amelynek hombárjai kiürültek s mint ahonnan ellopták a munkaszámokat...”. „Megaláztak minket. Óseink vallása akadályos lett annak, hogy az országot irányítsuk. Ez a szegény ököleapásként zudul a mai ifjuság arcába. Románok, vigyázzatok! Idegenek bujtak meg oltárátok mögött, Ébredjétek, elérkezett a második szabadságharc ideje!” „Papak és tanítók, román kereskedők, akik az idegenektől nem tudtok élni és tí földművesek, akiknek vállaira hárul minden teher, idefigyeljétek!” Itt következik a fasiszta program leírása, amely minden rossz esztendejét az „idegenekre” hárítja a nemzeti forradalom frontjára szólítja a választókat. Csupán az hiányzik még, hogy neve alá írja: a rohamcsapatok főkapitánya, mint azt Zelea Codreanu meg Cuza György teszik.

Még egy fasiszta

Érdekes, hogy George Bratianura, a mindig higgadt és kiegyensúlyozott, őszintén haladó felfogású demokratának hitt politikusra is átragadt egy jó adag hitlerizmus. Ő is az idegenekre tüzel választási manifesztumában. De csak azóta, hogy a király nem öt, hanem halálos ellenségét. Ducát bizta meg a kormány megalakításával.

Hogy szítja George Bratianu Vajdát, hogy nem igyekszik megfelelő eréllyel letörni a jobboldali kilengéseket!... S most éppen ő az, aki magából kikelve tiltakozik a Vasvárd működésének korlátozása ellen.

Néhány megyében Iorga párthívei is letették a listát, de a kiszámíthatatlan professzor nem találta szükségesnek manifesztum kibocsátását.

Csupán az érdekesség kedvéért említjük meg a szántó-vevők pártját, amely Groza Péter vezetésével egy-két megyében jelöl, valami Axente nevű ur munkapártját, Jean Th. Florescut...

A munkásság

Az egységes munkásfrontot még a ma népszerűnek mondható Bujornak sem sikerült összehoznia — persze személyi okokból — s így a munkásságtól három párt: a szociáldemokrata, az egységes szocialista (Ghelelter) és a dolgozók kérik a szavazatokat.

A kisebbségek

A kisebbségi fronton a Zsidó Párt önálló listával biztos kijelölésekkel indul a választási harcban. A magyar párt önálló listával megy, miután kartellárgyalással meghusultak, a magyar kisgazdapárt a nemzeti parasztpárttal, a szászok a kormányal kötöttek kartellt. De kartellben mennek, mint rendesen, az ukránok és a bolgárok is.

A kormánypárt ígér a legtöbbet

Ellenzéki körök biznak abban, hogy megakadályozhatják a liberális pártot abban, hogy a prémiumhoz szükséges 40 százalékot összehozza. Ezzel szemben a liberális párt 50-55 százalékra számít s hogy ezt el is érhesse, a mezőgazdaság támogatását az ipar és kereskedelem felszabadítását és segítését, az adók leszállítását, az igazságtalanul elbocsátott tisztviselők visszavételét, de ugyanakkor a színekurák leépítését, az autonóm intézetek megszüntetését, a költségvetés kiegyensúlyozását, a hitel helyreállítását a vállalt kötelezettségek teljesítését és mégis a konverzió kibővítését, a lej stabilitását jelenti be. A kormány manifesztuma különös hangsúlyt helyez a jobboldali kilengések megfékezésének problémájára... H. E.

CAPITOL MOZGÓ

A legnagyobb siker mellett pergeti mindennap

„ÉN ÉS A CSÁSZÁR”

c. ragyogó humoru katona-vígjátékot, Vlasta Burian, Gretl Theimer, Werner Fütterer.

A Lindbergh-házaspár az Óceán átrepülése után megérkezett Braziliába

LONDON, december 7. A Lindbergh házaspár az óceán déli úton az Atlanti Nataba.

Elmebajos a lipcsei-per koronatanuja

A Reichstag-per tárgyalásának utolsó drámai napja

Lipce, december 7. A Lubbe-perben tegnap tartották az utolsó tárgyalási napot: az ötvenkettőediket a főbírályás megnyitása óta. Az utolsó napra tizenkét tanút idéztek be. Alighogy Büngrer elnök megnyitotta a tárgyalást, hirtelen felugrott helyéről Van der Lubbe és kiabálni kezdett, hogy hirdessék már ki az ítéletet. Azt hallotta — mondotta —, hogy még hetedik is eltarthat, amíg ítélethirdetésre kerül a sor. Büngrer elnök megnyugtatta a vádlottat, hogy ma van az utolsó tárgyalási nap és azután néhány napos szünet következik, hogy az ügyész és a védők elkészíthessék a védésbeszédeiket. Ezután már csak a vádlottak szólhatnak fel az utolsó szó jogán, majd a tárgyalást végleg berekesztik s akkor már csak néhány nap szünet lesz, hogy a bíróság megszövegezhesse az ítéletet.

Az érdemleges tárgyalás különböző iratok felolvasásával kezdődött, amelyek azt bizonyítják, hogy a per egyik régebben kihalt utolsó koronatanuját Grothe nem normális. Ez a tanu tette a legsúlyosabb vallomásokot a vádlottak ellen s ő vette

tette bele a tárgyalás anyagába például azt is, hogy a birodalmi gyűlés felgyújtását Torgler eszelte ki és ő fedezte a tudajdonképpen jettettek: Lubbe, Dimitroff, Tanev és Popov besurranását a parlament épületébe.

Az orvosi szakvélemények most megállapítják, hogy Grothe már másfél éves korában súlyos beszédhibát szerzett egy veszedelmes himlőbetegség kiállása után, majd tizenhétéves korában leestett egy épületről és agyrázkódást kapott. Hosszabb ideig volt ideggyógyintézetben s megállapítható róla, hogy pszichopátiás természetű és gyakran szenved lelki zavarakban és hisztérikus elváltozásokban.

Mikor egyes iratdarabok felolvasása után Dimitroff vádolt heves támadást intéz a német sajtó ellen és vitába akar szállni a tisztviselőkkel és a birodalmi ügyésszel is az elnök megvonja tőle a szót. Dimitroff újabb heves kifakadásokkal fordul a bírói asztal felé. Rövid tennésközös után az elnök kihirdet a bíróság határozatát, mely szerint Dimitroffot ha még egyszer közbeszól, kizárják a tárgyalásról.

Antiszig az

„Elegen

Bucuresti-let tud.) R igazságügym dött ki az ő segehez, am hogy

fokozottab a szélsőség

Ez a körrend volt, mert — ságszolgáltatá enyhén kellett terok ügyeit att bíróság e ezüstakát és nem minden igazságügymi következőképp „Május 24- rendeletünkbe ra a veszedele szervezetek ag lambiztonság ügyészségek kiderült, hogy gedelmesség m a hatóságok á désekkel szeml lőképben, hogy a román áll portok között és faji s vallá nak fel propa szervezetek elő pasztalatlan ifj a munkától és mus ürügye a rizmusra uszítj leményen levők kal szemben is. Minthogy ez tetekben is meg melyek biztonsá házi javakat té hasonló excess határozottság Őnre, mint az il feladat, hogy m

Decem ül ös

Titulesc

Belgrad, decesei szerint decem ül össze a cseh kisantant gazdas a kereskedelem zése áll előtérbe a három állam tetségek határ tik. Az értekezle szoló hírek ezt

Lity

A birodalm

Berlin, decem kezett Berlinbe ron. Ezzel kape Beobachter ráma nézeti ellentétek tárgyilag os atm ben, mert a bir veszi át külpolit oldal elleni küzö reményének ad now megfelelő birodalmi korm A párizsi Mat

Antonescu igazságügyminiszter szigorú intézkedésekre utasítja az ügyészségeket a szélsőséges mozgalmakkal szemben

„Elegendő intézkedés van a büntető törvénykönyvben a gyűlölethintó és rendbontásra uszító akciók megfékezésére“

Bucuresti-Bukarest, dec. 7. (Az Új Kelet tud.) Röviden megírtuk, hogy az igazságügyminisztérium közzétette a küldött ki az összes törvényszékek ügyészségeire, amelyben felhívja őket arra, hogy

fokozottab szigorúsággal járjanak el a szélsőséges mozgalmakkal szemben.

Ez a körrendelet annál is aktuálisabb volt, mert — mint ismeretes — az igazságszolgáltatási fórumok meglehetősen enyhén kezelték a szélsőjobboldali agitátorok ügyeit — az uniformis viselés miatt bíróság elé állított vasgárdistákat, ezüsttáskát és egyéb egyenruhásokat csak nem minden esetben felmentették. Az igazságügyminisztérium körrendelete a következőképpen hangzik:

„Május 24-ről keltezett 42.143. számú rendeletünkben felhívjuk figyelmüket arra a veszedelemre, amelyet a szélsőséges szervezetek agitációja a közrend és állambiztonság számára jelent. Az egyes ügyészségek által tett megállapításokból kiderült, hogy ezek a szervezetek az engedelmesség megtagadását propagálják, a hatóságok által fogatosított intézkedésekkel szemben. Megállapították hasonlóképpen, hogy ezek a szervezetek

a román államban együttlako csoportok között gyűlöletet szítanak

és faji s vallási különbségeket használnak fel propagandáik céljaira. Ezek a szervezetek előszeretettel fordulnak a tapasztalatlan ifjúsághoz, amelyet elvonnak a munkától és egy állítólagos nacionalizmus ürügye alatt rendbontásra, terrorizmusra uszítják őket nemcsak más véleményen levőkkel, hanem a hatóságokkal szemben is.

Mint hogy ez a propaganda terrorista tettekben is megnyilvánul, amelyek a személyek biztonságát veszélyeztetik, egyházi javakat támad meg, —

hasonló excesszusokat a lesgigorubb határozottsággal meg kell torolni.

Önre, mint az ügyészség vezetőjére vár a feladat, hogy magához ragadja a kezde-

ményezést s energikus intézkedéseket fogatosítsa az ilyen veszélyes agitációkkal szemben. Büntető törvénykönyvünkben elegendő eszköz áll rendelkezésére ahhoz, hogy

megbüntesse mindazokat, akik brosurák, újságok, mindenféle közlemények útján vagy előszóval másított polgárok elleni gyűlöletre uszítanak és veszélyeztetik ezáltal a lakosság és az állam biztonságát.

Kérem tehát, hogy tegyen energikus intézkedéseket ezen bűnözők ellen és intervenáljon teljes határozottsággal a szélsőséges mozgalmak működésének elfojtása irányában. A vádat minden esetben teljes határozottsággal kell képviselnie. Amennyi úgy találja, hogy indokolatlan felmentő ítéletek hangzanak el, vagy oly büntetéseket szabnak ki, amelyek nem állanak összhangban az elkövetett bűntettek súlyosságával, meg fogja azokat fellebbezni. A mai nehéz időkben az Ön feladata, hogy állandóan éber őre legyen a fennálló társadalmi rendnek és

remélem, hogy a törvény alkalmazásában könyörtelen lesz.

Kérem az ügyészség tagjaitól, hogy adják bizonyítékát annak, hogy be tudják tölteni a kényes funkciót, amely az állam életben vállalkra hárul s remélem, nem lesz alkalmam az Önök részéről tétovázást, vagy a helyzet fel nem ismerését tapasztalni. Meg vagyok győződve arról, hogy ez alkalommal is hivatásuk magaslatán lesznek, megvédik a törvényeket, a rendet és az állambiztonságot és meg fognak felelni annak a várakozásnak, a mellyel az Önök határozottsága, odaadása és lelkiismeretessége elé nézünk.

Emil Diaconescu Victor Antonescu
reszort-főnök s. k. igazságügymin.

A körrendelet félremagyarázást nem tűrő intézkedéseit nyomán remélhető, hogy a jövőben az igazságszolgáltatási hatóságok fokozottab mértékben fognak határozathozatalaiknál figyelemmel lenni a büntetőtörvénykönyv paragrafusaira.

Rendkívüli fagy, viharok, havazások egész Európában

Az olasz Rivierán is nagy hideg uralkodik

Lisszabon, december 7. A portugál partvidék mentén viharok vannak. Egy halászhajó és egy motoros elsüllyedése nál 37 ember vesztette életét. Egyidejű bécsi jelentés szerint a Dunán megindult a jégzajlás s így lassan lehetetlen né válik a vizen történő gabonaszállítás.

Római jelentés szerint Calabria partvidékén tovább dühög a vihar. Az olasz Rivierán is nagy hideg uralkodik. Genovában havazik. Egyidejűleg

az Adrián hatalmas erejű bóra dühög. Az olasz keleti partvidék mentén több ház súlyosan megrongálódott, vagy összeomlott. A halálos áldozatok száma eléri a tizet.

Triesztben egy hajó nekiütközött a szélrohamok által hajtva a védőgátnak s elsüllyedt. Legénységét sikerült ki menteni. Chioggiában egy halászhajó legénységét az orkán lesodorta a fedélzetről, hét személy életét veszítette.

December tizennegyedikén Prágában ül össze a kisanant gazdasági tanácsa

Titulescut a Tátrába várják. Benes Párizsba utazik

Belgrad, december 7. A lapok közlései szerint december 14. én értekezletre ül össze a csehszlovák fővárosban a kisanant gazdasági tanácsa. Ezuttal a kereskedelempolitikai kérdések rendezése áll előtérben. Azt tervezik, hogy a három állam árucsereforgalmát a letehetőleg határain belül megkettőztetik. Az értekezlet újabb elhalasztásáról szóló hírek ezideig nem nyertek meg

erősítést. Prága, december 7. Titulescut a kassai Benes Titulescu találkozó utáni időpontra, hosszabb tartózkodásra a Tátrába várják. Benes a kassai tárgyalások befejeztével elutazik Franciaországba s Párizsban kihallgatáson fog megjelenni Lebrun köztársasági elnöknel és Chau temps miniszterelnöknel.

Litvinow Berlinben

A birodalmi kormány objektív atmoszférát ígér a Litvinowal való tárgyalások kapcsán

Berlin, december 7. Litvinow megérkezett Berlinbe az anhalti pályaudvaron. Ezzel kapcsolatban a Völkische Beobachter rámutat arra, hogy a világ nézeti ellentétek mellett is Litvinow tárgyalgatos atmoszférát talált Berlinben, mert a birodalmi kormány nem veszi át külpolitikai térra a szélső bal oldali elleni küzdelmet. A lap annak a reményének ad kifejezést, hogy Litvinow megfelelően méltányolni fogja a birodalmi kormány ez álláspontját. A párizsi Matin beavatott helyről

származó közlések alapján azt írja, hogy Mussolini a Litvinowval folytatott eszmecsere után nyomban utasítást küldött berlinbe az olasz nagykövethoz aziránt, hogy lépjen érintkezésbe a birodalmi kormánnyal a német orosz viszonyok normalizálása érdekében. A lap jólinformált körök tájékoztatásai alapján cáfolja azt a híradást, hogy a Szentpéter és a szovjet között közeledés jött volna létre. A szovjet a jelek szerint nem fog változtatni az egyházakkal szembeni politikáján.

Tilos Hitler önéletrajzát terjeszteni Ausztriában

Az osztrák katolikus papságnak le kell mondania mindennemű mandátumról

Bécs, dec. 7. A püspöki konferencia határozatából a karintiai, stájerországi és a tiroli püspökök szlovéniai intéztek papjaikhoz aziránt, hogy a hónap közepéig mondjanak le mindennemű mandátumukról.

Egyidejű bécsi jelentés szerint a salzburgi Völkische Front c. laptól egy évi időtartamra megvonták az uccai árusítás jogát. A lapot házhoz is kizárólag csak a posta szállíthatja. A szövetségi kancellári hivatal a Prága, illetve Teplitz-Schönauban megjelenő Freiheit c. lapot Ausztria területéről egy évre kitiltotta.

Egyébként Hitler Adolf „Mein Kampf“ című könyvét Ausztriában sem szabad többé terjeszteni. A birodalmi kancellár összegyűjtött beszédeinek terjesztése szintén tilos. Az osztrák hivatalos lap, a Wiener Zeitung szerda reggeli száma felhívást közöl, amelyben figyelmezteti a könyv- és zeneműkereskedők szövetségét az 1933 június 19-én megjelent szükségrendeletre és nyomatékosan felszólítja a szövetség tagjait, hogy tartsák magukat ennek a rendeletnek a szelleméhez. A szóbanforgó rendelet a nemzeti szocialista-

párt betiltásáról szól. A hivatalos lap közlése szerint bizonyos nemzeti szocialista jellegű nyomtatványok árusítása és terjesztése adott esetben a június 19-iki szükségrendelet megszegését jelentheti s a kormány kénytelen lenne megtorló rendszabályokat fogatosítani, ha egyes könyvkereskedők nem tartanák be ezt a rendelkezést. A hivatalos lap névszerint is megjelöli Hitler Adolf „Mein Kampf“ című könyvét, valamint a német kancellár összegyűjtött beszédeinek két kötetét („Németország hitvallást tesz a béke mellett“ és „Az ifju Németország munkát és békét akar“), mint amelyeket szintén nem szabad nyilvánosan árusítani és terjeszteni.

Staniol, alumínium gyári lerakat

Cellophan, selyempapír, minden színben olesón. Relieffképek, pergament és díszpapírok Lepage papírkereskedésében Cluj. Kérjen árjegyzéket, mintákat.

ZSIDÓ KÖZÉLET

A nagyváradi klacionista csoport közgyűlése. A nagyváradi klacionista csoport november 30-án tartotta meg ezévi rendes közgyűlését, amely végre megteremtette a teljes egységet a váradi klacionista munka terén. A közgyűlésen dr. Markovits Ignác elnök jelentést tett a csoport elmúlt féleves működéséről. A taggyűjtő munka eredménye 110 tag szerzése volt. A szervezeti hozzájárulást a csoport negyedévenként pontosan átutalta. A csoport a Wizoval közösen saját helyiséget rendezett be, ahol a Héber Kör és a klacionista ifjúság is gyűléseit tartja. A csoport megalakította a Brith Ivriith Olamith helyi szifffjét, amely nagy lendülettel fogott hozzá a hebraizáció munkájához s minden remény megvan arra, hogy rövid idő alatt szép eredményeket fognak elérni. A közgyűlés a jelentés meghallgatása után megadta a vezetőségnek a felmentvényt, majd megejtette az új választásokat a következő eredménnyel: Elnökök: Bárdos Imre, dr. Markovits Ignác, dr. Váradi Ödön. Az ügyeket vezeti dr. Markovits Ignác. A kulturbizottság elnöke Leitner Zoltán, alelnökök dr. Kohányi Dezső és dr. Deutsch Elemér. Vezetőség: Árdos Frigyes, dr. Berger József, Jenő, Fried Jenő, Frigyes Izsó, London Armin, dr. Löw Béla, Rosenstock Samuel, Tejer Jakab, Valasztmány: dr. Fried József, Heller József, dr. Kovács Gyula, Landau Adolf, dr. Markovits József, dr. Molnár Vilmos, Rippner Farkas, Kelemen Izsó, dr. Pogány György, dr. Schönfeld Jenő, dr. Spitzer Sándor, Stern S. Endre, Silbermann Andor, dr. Timár Miksa, dr. Wejmann Izsó.

Keren Hajjeszód akció önkéntes párokkal Hunyad megyében. A KH országos kuratóriuma az új munkaév kezdetén elhatározta hogy az ezévi KH akciót a külföldi delegátus munkájának a minimumra való redukálása mellett önkéntes párokkal fogja lefolytatni, aminek eredménye a kiadások nagymérvű csökkentése és a munka racionalizálása lesz. A múlt évben néhány városban már kipróbált új munkatervet a KH összes munkatársai nagy lelkesedéssel fogadták. Ennek a tervnek a jegyében indult meg november hó végén az ország különböző pontjain a KH akció, amelyben kizárólag csak önkéntes párok vettek részt. A KH kuratóriumának felkérésére Reiter Lunka (Temesvár), a Wizo országos ügyvezetője és Szidon Józsefné, a lugosi Wizo elnöknője november 26-27-én meglátogatták Petroszény és Lupény városokat, ahol az ottani munkatársak közreműködésével jó eredménnyel folytatták le a KH akciót. Mindkét városban az akció lefolytatását egy miting vezetete be, amelyen résztvett a két városnak ugyszólván egész zsidósága. A KH kuratórium képviselői részletesen foglalkoztak az aktuális zsidó problémákkal és a palesztinai országépítés különböző kérdéseivel. A mitingek után mindkét városban kezdetét vette az akció, amely másfél nap alatt befejezést is nyert. Külön ki kell emelnünk dr. Abraham Józsefné (Petroszény) lelkes és agilis közreműködését, aki ugy Petroszényban, mint Lupényban lelkiismeretesen előkészítette a központi kiküldötték munkáját és exaltál nagyban hozzájárult az elért eredményekhez. Az önkéntes párok munkájával való kísérletek felhozásának arra hogy Erdély több városában is hasonló sikereket fog a KH munka az új módszernek megfelelően lebonyolítottani.

Az amerikai tőke bekapcsolódása a Szovjetunió platinatermelésébe. Párizsból jelentik: A lapok moszkvai jelentései szerint amerikai pénzcsoport megbízásából befejeződtek Moszkvában a tárgyalások, amelyek azt a célt szolgálták, hogy amerikai tőke kapcsolódjon be a szovjetunióbeli platinatermelésbe. Már közelebbről megalakul a társaság, amelyben az amerikaiak a gépek szállításával biztosítják részvételüket.

Néhány napig emelkedni fog a dollár. Londonból jelentik: A Financial News utal arra, hogy december 15. ikén 800 millió dollár értékű Liberty-Bond kerül Amerikában konvertálásra és ezért az amerikai kormányknak néhány napon át érdeke a dollár árfolyamának némi javítása, különben a további árhanyatlás esetleg a tarnzaki cío sikerét veszélyeztetné.

Csökkent a csehszlovák bankjeau forralom. Prágából jelentik: A cseh szlovák bankjeu forralma 5705 millió cseh korona. Az elmúlt év hasonló időpontjában nevedvemiárdal magasabb volt a bankjeuforgalom.

ZAVAROS VIZELET ROSSZ JEL

Nics könnyebb dolog, mint vizeletvizsgálatot venni. De feltétlenül szükséges, ha a későbbi kellemetlenségeket el akarja kerülni.

Ha a vizelet zavaros, avagy vöröskés, vagy homokos lerakódás van benne; ha sötét színű, vagy vannak benne fehéres pelyhek, ez annak a jele, hogy a vese rosszul működik. Más szóval mindezek a jelenségek közlego reumatikus bántalmaknak, epekőnek, idegszabának vagy ischiásnak az előrhírnökei.

Ezt a köszvényes állapotot, amely a felnőtt embereknél igen gyakori, URODONAL — kurával lehet kigyógyítani. Az URODONAL segít a vesének a túltengő húgysavat feloldani, az emésztőszerveket működésre serkenti és helyreállítja a szervezet egyensúlyát. Vizsgálja meg vizeletét!

Az eljárás igen egyszerű: bizonyos mennyiségű vizeletet tíz-tizenkét óra hosszáig egy edényben zavartalanul állni hagyunk.

Ezen idő elegendő ahhoz, hogy az egészségtelen vizeletben megtalálhassuk a fent említett lerakódásokat és pelyheket. Ha a vizelet zavarosnak mutatkozik, gyűjtsön belőle 24 órán át egy edényben és haladéktalanul küldje el megvizsgálás végett valamelyik laboratóriumba.

URODONAL

eltávolítja a szervezetből a káros anyagot

Eléjét veszi: REUMÁNAK, KÖSZVÉNYNEK, HUGYSAVLERA KODÁSNAK, ELHIZÁSNAK, ÉS ÉRELMESZESEDÉSNEK.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

KÖZGAZDASÁG

Adóeltitkolásért 22 millió leire büntették az üvegkartell

Külön vizsgálát folyik a medgyesi és a ploesti üveggyárak ellen

Medias-Medgyes, december 7. (Az Új Kelet tud.) A medgyesi adóhivatal napok óta vizsgálót folytat a romániai üvegkartell medgyesi eladási irodájában. A vizsgálót Taranu Victor, a temesvári adókerület pénzügyi felügyelője vezeti. A vizsgálót különben a pénzügyminisztérium utasítására indították meg, ahová feljelentés érkezett az üvegkartell ellen, hogy az eltitkolja jövedelmeinek nagyrésztét. A vizsgálót tegnap befejezték nyilvánította a vezérinspektor és közölte a kartell vezetőségével, hogy adóeltitkolás címen 22 millió lej bírsággal sújtotta az üvegkartell. A pénzügyi vezérinspektor hangsúlyozza, hogy a kartell minden adóemnél megrovíditotta az államkincstárt és az eljárást még nem is fejezte be, mert megállapította az iroda könyveinek átvizsgálása alkalmával, hogy nemcsak a kartell károsította meg az államkincstárt, hanem a kartell kötelékébe tartozó két nagy üveggyár is, a medgyesi és a ploesti.

Az eladási iroda felülvizsgálásának befejezése után Taranu inspektor Ploesti be utazik, ahol a Barrasch cég ellen vezet be a vizsgálót. Az inspektor megállapította, hogy a két gyár olyan értelmű szerződést kötött, hogy a ploesti gyár néhány éven belül leállítja üzemét és átadja terhelési kontingensét a medgyesi gyárnak. A két gyár ezt a szerződést nem mutatta be illetékezés végett, miután pedig nagyszámú illetékezésről van szó, az előrelátható pénzbírság szintén tekintélyes összeg lesz.

Csak a buzahiány tarthatja a tengeri árát

Hatalmas export-főlölegek vannak tengeriben

Cluj-Kolozsvár, dec. 7. (Az Új Kelet tud.) A belföldi gabonapiacra az irányzat erősen tartott és a hideg időjárás az üzleteket csökkentette. A 77 kg.-os búnsári buza ma is 400 lej s komolyan lehet remélni, hogy a buza ára jelentékenyen emelkedni fog.

Ezzel szemben a tengeriről nem érkeznek biztató jelentések. A minimális kereslet miatt az ótengeri helyzete is megrendült és 10 százalékos árlemorzsolódás történt. Az árak most 200 lej körül mozognak. Az új tengeri ára 140-es nivó körül stagnál.

Új tengeri termés a hivatalos statisztika szerint 433 ezer 504 vagon volt. A főlöleg ebből 33 ezer vagon, amiből 19 ezer vagon maradna. Ehhez a mennyiséghez azonban hozzá kell számítani a tavalyról megmaradt hatalmas ótengeri készletet.

Az exportfőlöleg tehát nagy lesz tengeriben, annál is inkább, mert az említett 19 ezer vagon tengeri felvásárlását még a nemzeti parasztpárti kormány határozta el és nem bizonyos, hogy a liberális kormány ezt a tervet akceptálni fogja. A tengeri árának jelentékeny emelkedése tehát semmiesetre sem várható. Kétségtelen, hogy a buza árának javulása kihatással lesz a tengerire is, annál is inkább, mert a szűken termelt gabonát

az örölnél valószínűleg sok helyen fogják tengerivel keverni.

A bécsi tőzsdéről a román takarmányárának erős áremelkedéséről érkeznek jelentések. A román takarmány árpa legyőzte a magyar takarmányárát, mert a kettő között lényeges árkülönbség van. Az árak a következők:

Belföldi buza 35-36 osztrák silling. Tengeri ex Wien 10.50-10.70, Csingvan-tin tengeri 13-13.50, magyar takarmány árpa és jugoszláv takarmányárpa határon 11.25, román takarmányárpa ex Wien 9-9.10.

Jugoszláviában a gabonapiaci forgalom minimális. Ujvidéken a következő árak vannak: Buza, felsőbácskai 78 kg-os 102-104 dinár. Szerémségi 99-101, tengeri (új) bácskai 55-57.50, árpa 65-67, zab 51-53 dinár.

Magyarországon általában lanyha az irányzat és mindenütt mérsékelt a forgalom. Buza 6.20-6.50, új morzsolt tengeri 4.20-5, csöves tengeri 3-3.50, rozs 2.50-2.60, zab 5-6, takarmányárpa 5.30-5.70, tökmag 14.50-15, napraforgómag 8-8.20, fehér bab 8-10, mák 34-38 pengő.

SPORT

Országos versenyt rendez karácsonykor a Haggibbor asztalitenisz szakosztálya

Cluj-Kolozsvár, dec. 7. A Haggibbor asztalitenisz-szakosztálya december 24. és 25-én országos versenyt rendez. A versenyre meghívást nyertek az ország valamennyi sportegyesületét és tekintettel arra a nagy népszerűsége, amelynek ezen sportág már a szezonra való tekintettel is örvend, a Haggibbor karácsonyi országos versenyen nagy mezőnyre van kilátás.

CFR (Bukarest)—Brasovia tavaszról előrehozott nemzeti bajnoki mérkőzést a bukarestiek nyerték 7:0 (2:0) arányban. A mérkőzés 6 fokok hidegben Bukarestben volt.

Anglia—Franciaország 4:1 (3:0). A Londonban harmincezer néző előtt lefolytatott labdarúgó mérkőzést az angolok szép játékkal nyerték.

Románia revánsmérkőzésre hívta meg Svájc válogatottját Bukarestbe. Svájc válasza még nem érkezett meg.

A Barátgy-ügy újra dagad. Ismeretes, hogy egy legutóbbi megállapodás alapján a Hungaria ötezer pengő váltásdíjat kért Barátgyért, a Crisana az összeget meg is ígerte, éppen csak a kifizetést mulasztotta el. Az MLSZ reklamációja a FIFA-hoz került, mely szankciók terhe mellett utasította a román szövetséget az ügy likvidálására. A Crisana most haldandó az összeget kifizetni, sőt egyik budapesti bankban letétbe is helyezte, ám a Hungaria utabban 10 ezer pengőt kért egyesületéhez hitlen lett játékosáért. Az ügy újból a FIFA-hoz került a Hungaria részéről. A stájerolásnak egyébként állótól az az oka, hogy a Hungaria információi szerint Barátgyt spekulatív szempontból nem hagyják visszatérni előbbi egyesületéhez, mert őt egyik francia egyesületnek szánták, amely fantasztikus árat ígért a „jól bereklamirozott” játékosért.

Ausztria válogatott futhallesapata vasárnap Amsterdamban Hollandia válogatottja ellen játszik.

Praga. A Slavia jéghekkci csapata 3:1 (0:0, 1:0, 2:1) arányban győzött a Budapesti Koresolyázó Egylet csapata ellen.

Csökkent a munkanélküliek száma Angliában

London, december 7. A munkanélküliek száma Angliában novemberben ismét csökkent. A november 20. iki helyzetről kiadott hivatalos jelentés szerint ezen a napon a munkanélküliek száma 2.8 millió volt, ami az előző hónapokhoz képest 31.000-rel kevesebb. Még szembevetendőbb a munkapiaci helyzetnek javulása az előző év megfelelő időpontjához képest. A múlt év novemberében a munkanélküliek száma 3.3 millió volt, ugyhogy egy év alatt a csökkenés keréken félmillió. A munkanélküliség enyhülését elsősorban az a körülmény magyarázza, hogy a nehéz ipar teljes gőzzel dolgozik és egyre több munkást alkalmaz.

Huny minden is le

Dr. Czegő E

Déva, deceml zsidópárti tagozata hatatlan energiákkal, tegnap este össze a megye zsidóságát s a helyzterkeztet lelkesei lista letételehére amely egyuttal a sáról való beszárta, érdekes fénkákra, amelyek a nak megakadályos ben szövődtek.

— A Románia meg beszédét dr. immár harmads határozzunk az ügyében. A párt hézsegek leküzde rész különböző

A zsidó

— Ami a rom helyzetünket illet bennünket káromkat a zsidó kamagény fejünk, nem masak vagyunk.

— A kormányt akarják népszerűnemét zsidó menedékkel nygulatra, hogy ma legjobb kortesjels.

— Goga a hitler jött rá. Ugyaní Mindketten csak husosfajzékól. gyunk az okai, minek beszéljek? sen megkövetel, nisz megvédet b áramlatokkal szem becsültesen fogja ni, meg kell elége támogatásával, an jon a kormány a igyekszik letörni makat, avagy ezt lólag a trón, a k és az ország érde

— Mindnyájan parasztfordalom kezdődött. Elejn uraknak, míg a zsidók helyett a sabb falat ellen hadtestet kellett ellen.

— Lám, a szás tik, pedig kevese ennek az oka! Az tek, Náluk nem t tag, ha valaki v pártvezérhez utas kis zsidóságunk tanubizonyosságuk hogy a legut 900 zsidó szavazó szavaztak), mi 800-nál több szav mindkét esetben a csufos bukást jós

— Pártvezetés teltt kötni a korm fétve népszerű kollaborálástól, az

Minden valódi divatszölcös á

DOM

házi Egyedüli e CLUJ-K tianu 51.

Hunyad megye zsidósága minden akadályon keresztül is letette az önálló listát

Dr. Czegő Ernő, a dévai tagozat elnökének emelkedetthangu expozéja. Ki fog sikraszállni a zsidó érdekekért?

Déva, december 7. A hunyadmegyei zsidópárti tagozat szimpatikus és fáradhatatlan energiájú elnöke, dr. Czegő Ernő, tegnap estére értekezletre hívta össze a megye zsidó választóinak delegátusait s a helyzet ismertetése után az értekezlet lelkesen adta hozzájárulását a lista letételéhez. Dr. Czegő expozéja, amely egyúttal a Zsidó Párt kongresszusáról való beszámolót is magába foglalja, érdekes fényt vet azokra az intrikákra, amelyek a zsidó lista benyújtásának megakadályozására Hunyad megyében szövédték.

Beszámoló a kongresszusról

A Romániai Zsidó Párt — kezdte meg beszédét dr. Czegő — alig 3 éves, de immár harmadszor jöttünk össze, hogy határozunk az önálló zsidó lista letétele ügyében. A párt alakulását megelőző nehézségek leküzdése, amely a négy ország-rész különböző felfogású zsidóságának

A zsidóság helyzete a pártokkal szemben

Ami a román pártokkal szembeni helyzetünket illeti, a nemzeti parasztpárt bennünket káromol azzal, hogy kormányzat a zsidó kamarilla buktatta meg, Szegény fejünk, nem is tudtuk, milyen hatalmak vagyunk.

A kormányt azzal a koholmánnyal akarják népszerűsíteni, hogy 150.000 német zsidó menekültnek szándékszik menedékhelyet nyújtani! Jellemző a hangulatra, hogy ma ilyesmit tekintenek a legjobb kortesjelszónak.

Goga a hitleri fajvédelem igazságára jött rá. Ugyanigy Bratianu György is. Mindketten csak azért, mert estelek a husosfazéktól. Persze ennek is mi vagyunk az okai. Czuzáról és Codreanuról minnek beszélnek? A kormány párt egyenesen megköveteli, hogy rászavazzunk, mert mi az megvéd bennünket a szélsőséges áramlatokkal szemben. Am ha a kormány becsületesen fogja kötelességét teljesíteni, meg kell elégednie a zsidó képviselők támogatásával, ami egyet jelent. És vajjon a kormány a mi szép szemünkért igyekszik letörni az anarchikus mozgalmakat, avagy ezt kívánja meg parancsolni a trón, a kormány, a kormány párt és az ország érdeke is?

Mindnyájan tudjuk, hogy az 1907. parasziforradalom antiszemita heccékké kezdődött. Eleinte tetszett is a bojár uraknak, míg a tömeg duhe a rongyos zsidók helyett a bojárakat jelentő zsirosabb falat ellen fordult, mire egy egész hadtestet kellett mozgósítani a tömegek ellen.

A fegyelem fontossága

Lám, a szászokat tényezőnek tekintik, pedig kevesen vannak. Vajjon mi ennek az oka? Az, hogy ők fegyelmetek. Náluk nem tárgyalhat minden párttag, ha valaki velük tárgyalni akar, a pártvezérhez utasítják. Tény hogy a mi kis zsidóságunk is meghatározó módon tett tanubizonyságot hűségéről, hiszen tudjuk hogy a legutóbbi választásokon is a 900 zsidó szavazó közül (kb. 40-en nem szavaztak), mi mindkét szavazásnál 800-nál több szavazatot kaptunk, pedig mindkét esetben akadtak defetisták, akik csufos bukást jósoltak.

Pártevezetőségünk megpróbált kar-teltt kötni a kormányval, amely azonban féltve népszerűségét a zsidókkal való kollaborálástól, azt kívánta, hogy végez-

egy nevezőre hozása miatt volt szükséges, az Erdélyben és Regátban az asszimilációban elmerült testvéreinkkel szembeni küzdelmet siker koronázta s az alkotmányosan megalakult Zsidó Párt szeretett elnökének, dr. Fischer Tivadarnak vezetésével nyugodtan és megerősödötten mehet bele a választási küzdelembe.

Sajnálom, hogy velem együtt nem voltak önk is ott az alakuló kongresszuson, mert akkor nekem itt nagyon meg volna könnyítve feladatam. Megsodálhaták volna a regáti, a beszarábjai szónokok ragyogó szónoki képességét. A bukovi-nsiak német alapossgal elkészített elaborátumaitak zokszó nélkül adták fel, hogy új tervezeteken kollaboráljanak a bizottságokkal. A kongresszuson csak zsidóul és héberül lehetett beszélni, németül még az ősz bukovinai zsidó vezet-nek, a Reichsrat volt tagjának, Mayer Ebnernek sem engedték meg a szónok-lást.

zünk harakirit magunkon s adjuk fel ön-állóságunkat, mert nem szükséges, hogy a zsidóságnak (az ország lakossága egy-tizenhatodának) külön képviselője is le-gyen a kamarában.

Vajjon mi történt volna, ha a mult-ban nem lett volna ott a helyén öt keményfejű és hős képviselőnk? Ketté-szakadt volna az ortodoxia, megszüntették volna a hitközségek adóztatási jogát, ami a regátbeli hitközségek nivójára való le-züllesztést vont maga után, életbe léptették volna a Vlad-féle kultuször-vényt, de nem akarom felsorolni itt azt a számos effektív eredményt, amelyet en-nek az öt kitünő embernek emberfeletti munkájának eredménye. Mert zsidó kép-viselőnek lenni a mai időkben nehéz, nagyon nehéz feladat.

Hatós konok

Néhány zsilvölgyi ur azt kívánja, hogy ne tegyük le a listát, annál is in-kább, mert a Zsilvölgy amugyis a liberá-lisokkal szavaz. Ugy volt ez a mult vá-lasztáson is; a prefektus urnak, aki Pet-rozsnnyben kiskirály, akkor is meg volt hatalmas befolyása a bányaváros életére. A végén azonban kiderült, hogy a néhány közvetlenül érdekelt urakon kívül a zsidó tömegek lelkiismeretükre hallgatva, a zsidó jelre nyomták rá a pecsétet.

A harmadik győzelem felé Két választáson értünk el fényes győzelmet. Néhány érdekelt, aki amugyis meg tudja magát védeni a fenyegetőzések kel szemben, el akar bennünket tántori-tani a harmadik győzelemért megindít-landó küzdelemtől. De az árva, a nyomo-rult zsidó tömeg ebben az esetben néma maradna. Tegyük fel, hogy éppen a mi 800 szavazatunkon mulna az, hogy elérjük a 2 százalékot? Vajjon a dévai prefektus lesz az, aki a parlament iribünjéről bele kiáltja majd a világ lelkiismeretébe, ha a romániai zsidóságot igazságtalanság éri?

Zsidó testvéreim! Szálljatok magatok-ba és mondjátok: „chotoski” = véteztünk, mert meginogtunk s miként a „tösvivo” a megbánás elüzi a gonosz vég-zetet, ti is egyhanguan azt fogjátok ha-tározni, hogy letesszük az önálló zsidó listát.

A brádi dévai, hátszegi, szászvárosi, dobrai, hunyadi, piski delegátusoknak lelkesen megnyilvánult hozzájáruló nyi-latkozatai után a gyűlés emelkedett han-gulatban ért véget. (h.)

A spanyol jobboldali pártok középpárti kormány támogatását határozták el

Párizs, december 7. A Havas távirati iroda madridi jelentése szerint a spanyol jobboldali pártok vezetőpolitikusiainak értekezletén arra az egyöntetű elhatározásra jutottak, hogy a jobboldal számára még nem érkezett el a hatalom átvételének időpontja. A pártvezetők elhatározták, hogy meg fogják könnyíteni a középpártok kormányala kitását és a középpárti kormányt támogatásban fogják részesíteni a törvényhozásban.

„Gyermekeimnek nincs étvágyuk, sápadtak és gyöngék“.

Azok az anyák, akik a gyermekek étvágytalansága és sápadtsága

miatt panaszkodnak és kényszerítik őket olyan ételek evésére, amelyet visszautasítanak, gondatlanok. Mi az éhség? Egyszerűen az üres gyomor izmainak összehúzódása. Ha ez az összehúzódás nem áll be, a világ minden ígérete és becézgetése sem képes a gyermek étvágyát fokozni.

Könnnyen emészthető — energia és erő forrása —

OVOMALTINE

Ez a svájci készítmény — a) teljes értékű, kellemes ízű táplálék; b) háromszor gyorsabban emészthető, mint más étel; c) azokat a tápszereket tartalmazza, amelyek az agy és ideg szöveteinek fő alkotói.

Adjon gyermekeinek OVOMALTINE

— és egészséges gyermekei lesznek

Próbálja meg az Ovomaltint 15 napon keresztül, mérje le gyermekét és megátja az eredményt.

ÁRA Lett.

50. — 95. — 175. — 320. —

A „nedves” Amerika csinján bánik az itálbehozatali engedélyekkel

Eddig csak háromezer itálmérségi engedélyt adtak ki Newyorkban

Newyork, december 7. Az itálmérségi engedélyek száma ezidőszent mind össze háromezer. Ujévig nem is fognak újabb engedélyeket kiadni, de akkor számolni lehet kétezer új engedély kiadásával.

Az importálható kontingenseket az illető országok 1910—1914 évi Amerikába irányuló exportja alapján állapítják meg. Ez az intézkedés Európában az érdekeltek körében esalódást keltett. Párizsban meg vannak győződve afe-

lől, hogy az amerikai kormány a bor kontingensek szabályozása révén amellett, hogy a belföldi termelés érdekeit védi, hatalmi eszközt akar a kezében tartani azokkal az országokkal szemben, amelyekkel kereskedelempolitikai ellentétei támadnak. Európai exportkörükből valószínűnek tartják, hogy a békebeli átlagon tulmenő mennyiségek re csak kivételes esetekben fognak behozatali engedélyeket kiszolgáltatni.

Olaszország is kilép a Népszövetségből, ha nem honorálják reformterveit

A fasiszta nagytanács határozata — kísérleti ballon? A római döntés meggyorsítja a genfi válságot

A fasiszta nagytanács ma folytatta ülését. Olasz politikai körökben számolnak azzal, hogy a Népszövetség re vonatkozó reformterv elsősorban Franciaországban, de Angliában is el lenállásra fog találni. Ennek tudatában is hangsúlyozzák, hogy amennyiben az olasz igényeket nem honorálják, Olaszország ki fog lépni a Népszövetségből.

Ezzel szemben az Evening News valószínűnek tartja, hogy a fasiszta nagytanács a Népszövetséggel kapcsolatos döntése kísérleti ballon. Mussolini ki akarja tapasztalni a külföldi hangulatot s ehhez volt szükséges a határozat.

Az Evening Standard a fasiszta nagy-

tanács határozatával kapcsolatban azt a meggyőződését juttatja kifejezésre, hogy a döntés meggyorsítja a genfi válságot s talán hamarabb eljuttatja a világot ahhoz a hatalmi értekezlethez, amelyen Mussolini személyesen is részt venne s ismertetné igényeit.

Párizs, december 7. Henderson a spanyol követségen tárgyalt Madariaga párizsi spanyol követtel és a görög Politissal, a leszerelési konferencia alelnökével. Ezzel kapcsolatban az Echo de Paris a leszerelési tanácskozás felállítását ellen foglaj állást. Azt hangsúlyozza ki, hogy a leszerelési törekvések korszakának vége, most a felfegyverkezés időszaka következik el.

Minden versenyen felülálló valódi homespun urj és női divatszöveket készít és olcsó áron elad a

DOMBRIA

házi szövést! Egyedüli elárusítóhely:

CLUJ-Kolozsvár, Str. Brătianu (volt Király u.) No. 51.

LIGETI SÁNDOR: A BÜVÖS ERSZÉNY

REGÉNY

51-ik közlemény

11.

Waltert nagyon szeretem. Derék, jó fiu, ha legutóbb kissé titokzatos is volt. Rengeget tanultam tőle. Mégis, egészen más érzés, Eva mellett ülöm a padon. Pedig komoly dolgokról beszélgettünk. Alkotmánytani összehasonlításokat tettünk a kambai s a régebbi magyar alkotmány közt, mely a Népszövetséghez való csatlakozás előtt volt érvényben. Arra a meglepő felfedezésre jutottunk, hogy mekkora a hasonlóság a kettő közt. Megjegyeztem, egy okkal több, hogy Kamba és Magyarország között szimpátiák keletkezzenek és mélyüljenek el.

Eva mosolygott.
— Látja, így jó. Csak ne a könyökölve. Mindig a fejfelé.

De fehér kezét most ő tette egy pillanatra az enyémre. Anyám símogatása nem ért föl ezzel a jóval. Boldog voltam.

12.

Az európai gazdasági élet mindenkit valamilyen dolgozó szervezetbe kényszeríti be, ez a javak szétosztásának alapja. A termelést a szükségletek irányítják, mégis a termelt javak három nagy csoportját különböztetik meg, ami igen fontos a szétosztás keresztülvitelénél.

Az első azok tartoznak, melyeket olyan bőségben állítanak elő, hogy nincs semmiféle mérték a szétosztásnál. Ilyen például az élelmiszerek jelentékeny része. A statisztikusok szerint ugyanis kiegyenlítődik a nagy év nagy étvágya, a szerényebb gyomruak befogadóképességével, s nem játszik szerepét, hogy Péter három zsemlyét eszik meg, míg Pál csak egyet. A lélekszámból tudják, hogy az egyes élelmiszerekből mennyi a normális fogyasztás, s ennek így semmi akadályos nincs, viszont az emberek elég értelmesek ahhoz, hogy ne rontsák el tulságos habzsolással naponta a gyomrukat, mikor tudják, hogy másnapra ugyancsak biztos a terített asztal. A korlátlan fogyasztás lehetőségének tudata sokkal kevésbé csigázza fel az étvágyat, mint a bizonytalanság, mely a régi korban tömegek életét sötétítette el. Az egészséges életmód tanítása, a nevelés is sokat használ abban, mit, mikor és mennyit fogyasztanak, s az orvosok statisztikájára örvendtesen mutatja, hogy a gyomorbetegség száma egyre jelentékenyen apadt. Attól sem kell tartani, hogy bárki is fölös mennyiségben halmozzon fel lakásán élelmiszert. Senki sem gondolná ezt értelmes cselekedetnek, különben is az emberek nagy része nyilvános helyen étkezik, s konyhagondját csak kevés, tul ambiciózus háziasszonyok akadnak még, akiknek örömiük telik a háztartásban. A beszerzés a kis sárga könyvek felmutatásával történik, erre szolgáltatják ki az élelmiszereket a szétosztóhelyeken és az áruházakban.

A javak második kategóriájába tartoznak azok, melyek fogyasztásában bizonyos észszerű korlátozás szükséges. Ilyenek a ruhák, cipők, kalapok, fehérneműk, butorok, lakás, a könyvek, folyóiratok és az újságok, s a szórakozás sok bizonyos csoportja. Az öltözködésre igényelt dolgokat mindig feljegyzik a sárga könyv megfelelő helyén, s a termelési statisztika alapján figyelmeztetik a polgárokat, ha beszerzéseiknél az előirányzott átlagot túllépnek. Indo költ esetben azonban teljesíteni szokták az igényléseket ezen túl is. Ha jól tudom, a mostani átlag előirányzat évente hat öltözöt ruha, ugyanannyi pár cipő, 24 ing, nőknél körülbelül a másfélszerese, s ehhez képest határozák meg a többi szükségletet is. Szabók, cipészek bőven állnak a nagy územekben is rendelkezésre annak, aki nem kész, hanem mérték szerinti öltönyt, cipőt kíván.

A lakások kintalásánál is figyelembe veszik az érvényi kívánságokat. A munkahelytől való távolság, villa vagy társasház, kisebb vagy nagyobb lakás, a

család lélekszáma, mindez figyelembe veendő szempont. Minthogy háztartási alkalmazott nincs, megfelelő korlátot zott nagyságú lakással igyekeznek min denki, hogy kényelmét biztosítsa. el lenben a villanytechnikának minden áldását igénybe veheti, hogy tisztaság és rend vegye körül. Bizonyos igazolt alkalmakkor kémi lehet, például költözködnél, megfelelő munkások segítését. A költözés, lakásváltoztatás igen ritka, rendszeren változó életkörülmények okozzák. A nagy társasházakban aránylag sokkal több a lakó kényelme. Ezekben a 10-12 emeletes palotákban, melyek nem uccákat alkotnak, hanem egyes vonalban, néha félkörben húzódnak a régi városrészekben kívül, parkok között, kitünő utak mentén, központi a kiszolgálás, akárcsak a kambai nagy szállodákban.

Butorokat lakása részére ugyancsak mindenki tetszése szerint igényelhet. Nem kell, hogy tulságos fogyasztástól tartsanak, mert a lakás terjedelme gátat vet a tulságának. Választék van bőven, épülő új házakhoz a butorokat is hozzátérvezik, s aki ilyen élet épülő építendő lakásra pályázik, előadhatja külön kívánságait bátran a tervezőnek. Az élet azonban nagy, nyilvános helyeken zajlik le főleg s ezért a lakások, melyek csak az intim élet burkai, nem készülnek lehetetlen igények szerint. Korlátozás mindig a rendelkezésre álló anyagok minősége és mennyisége. Ugy tájékoztattak, hogy az egyes územekben mindig figyelembe veszik a megnyilvánuló kereslet szerint, mire és milyenre van leginkább szükség. Igen természetes, hogy ilyen életlehetőségek mellett, különösen az én kambai szememben, bizonyos egyforma

ság tűnik fel. Hiányoznak azok a nagy különbségek, életmód, lakás, öltözködés tekintetében, melyek a kambai proletárt, és a vagyonos osztályt elválasztják. Nyugodt, polgári jólét képe ez, szélsőségek nélkül, melyben azért mindenki kedve szerint él. Mert amiben itt igazán dúsakálhatunk, az az idő. A négy órás munkanap lehetővé teszi a sportot, a tanulást, kedv és hajlam szerint a műkedvelő munkálkodást minden téren, az irást, a művészeteket, a szórakozást, s mindezt a mi nyomasztó mindennapi gondjaink nélkül. Meg is látszik az élet friss ütemén, hogy egészséges, jóérzékű, jóérzésű nép az európai.

A javaknak ugyanebbe a második csoportjába tartoznak a könyvek is. A tudományos könyvek kiadását az illető foglalkozási ág munkaszervezetének bíró bizottsága határozza el. A példány számot könnyen állapítják meg, felhívásra jelentkeznek, akiket érdekel a mű. Akinek pedig utólag kellene, megkaphatja akármelyik megfelelő könyvtárban is olvasásra. Ha az utólagos érdeklődés tömeges, új kiadás készül. Ez már a szerző dícsőségét, híret örög bit.

Az irodalmi művek kiadása és megszerzése is úgy történik, mint a tudományos könyv. Irókból, tanárokból és esztétákból alakult vegyes bíráló bizottságok töltik be azt a szerepet, mint nálunk a könyvkiadók. Az ifju és kezdő szerző kéziratát ezek olvassák el. Először kevés példányt kiadást hoznak forgalomba, míg az az igénylők közt elfogy. Ha van siker s a könyvnek híre megy, jelentkeznek, akik megszerznék öhajják. Eszerint készült idönkint új kiadás. Könyvtárak már az első kiadásból kapnak, s így is hozzáférhetők az új könyvek. Ha a kéziratot valamelyik bíráló bizottság visszautasítja, a szerző még egyszer egy másik bizottságnál kérheti, hogy művét olvassák el. Ismételt elutasítás esetén senki sem akadályozza meg azt, aki mindenképpen irodalmi babérokra vágyik, hogy kéziratát sokszorosítva hozza nyilvánosságra, s ha ennek az az eredménye, hogy megfelelő számú olvasó a kinyomatását kéri, s ezzel egy kiadás szétosztása biztosítottnak látszik, a közvéleménynek ez az ítélete kötelező az állami kiadóra.
(Folytatjuk.)

játék. Főszerepekben: Bársony Rózsa és Georg Alexander.

SELECT-MOZGÓ MÜSORA

Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:

A szenvedélyek rabszolgái. Egy modern házasság megrendítő története. Főszerepekben: Sylvja Sidney és Frederic March.

APRÓ HÍRDETÉSEK

Egyszeri kölcsönél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláíráskérésnek 30 számlák kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak egy továbbítunk, ha portóhelyez melkkelve van.

33 éves volt jegyző, perfect román, bár, minemű irodai állást vállal csekély díjazásért. Cim: Roth István Zápolya u. 12.

Réggel és este helyben frissen fejt tehén és bivalytej csecsemőknek és betegnek állandóan egy tehéntől fejve házhoz szállítva is kapható. Schwartz Ignác né Unió u. 10. hátul az udvarban vagy Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7.

Állást keres bizalmi állást önként otthagyo 27 éves zsidó férfi. Eimenne rakárnoknak, könnyebb irodai munkára, pénzbeszedőnek vagy bármilyen bizalmi állásba. Jó referenciák. Szíves érdeklődést „Szerény igényű” jelígre a kiadóba kér.

Kelengyek készítése, függöny és ágyszerítő összeállítás, csipkebevarrás, párnámontírozás, előrajzolás a legújabb minták szerint legegyszerűbben és legolcsóbban. Etsch Böske kézimunkaszalonjában Str. Băritiu 16.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Mit olvassunk?

- Bromfield: Huszonnégy óra** Kötve Lei 60
M. Prévost: Akit az asszonyok szeretnek, kötve L 60
Mazo de la Roche: Jalna lakói, kötve L 60
E. Renée: Hajnali hegedűszó, kötve L 60
Ursula Parrott: Exfeleség, kötve L 60
Ursula Parrott: Szabad a csók, köt. L 60
Móricz Zsigmond: Forr a bor, kötve L 60
Móricz Zsigmond: Rokonok, kötve L 60
Vicki Baum: Helén doktorkisasszony kötve L 60
Vicki Baum: Baleset, kötve L 60
Werfel: Nápolyi testvérek, kötve L 60
Földi M.: Isten országa felé, kötve L 60
Sztinyai Z.: Nincs feltámadás, kötve L 60
Maurois: Asszonyok útja, kötve L 60
Arnau: Halálra ítélem, kötve L 60
Undset: Pogány szerelem, kötve L 60
Szomory Dezső: Gyuri, kötve L 60
Bródy Lili: A Manói, kötve L 60
Bródy Lili: Felesége tartja el, kötve L 60
Martin Maurice: Szerelem, örök titok, kötve L 60
Jacques Deval: A préda, kötve L 60
Földi M.: A meztelen ember, kötve L 60
Zilahy Lajos: A lélek kiáltás, köt. L 60
Childers: A rejtélyes könny, füze L 28
Biggers: A sárga detektív, füze L 28
Molnár Ferenc: A zenélő angyal, köt. L 90
Molnár Ferenc: Csoda a hegyek közt, füze L 60
Zilahy Lajos: Halálos tavasz, kötve L 57
Zilahy Lajos: A szökevény, kötve L 78
Zilahy Lajos: Két fogoly, kötve L 90
Papini: Krisztus története, kötve L 90
Kunetz: A fekete kolostor. Propaganda kiadás, kötve L 90
Sinclair Lewis: Egy modern asszony szive, kötve 2 kiadás L 144
Babits: A golyakalifa, kötve L 57
Hegedüs L. Széchenyi I. regénye és éjszakája, kötve L 122

Kaphatók az Uj Kelet könyvüzletében az összeg és portóköltség beküldése mellett (postabélyegben is) vagy utánvétellel.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Magyar Színház
IHÁSZ—FEKETE

Vasárnap, december 10-én
UTOLSÓ ELŐADÁSOK:

Pénteken este félkilencor: Premier:
Ragyogó operett! MANOLITA. Hely. árak: 10—15—20—25—30—45 lej.

Szombaton este kilenc órákor: MANOLITA. Hely. árak: 10—15—20—25—30—45 lej.

Vasárnap délután 6 órákor: MANOLITA. Vasárnap este 9 órákor: MANOLITA. Hely. árak: 10—15—20—25—30—45 lej.

Vasárnap délután 3 órákor utoljára: TESSEK BESZÁLLNI. Hely. árak: 10—15—20 lej.

ROMÁN OPERA MÜSORA:
Péntek: Szép Heléna. (Premier.)

URANIA-MOZGÓ MÜSORA

Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Manci és a babája. Elsőrangú vig-

A „SHEMEN” olaj

100%-osan tiszta olajbogyó felülmulhatatlanul finom. A palesztinai olajbogyó jobb mint bármely más olajtermék.

A „SHEMEN” olaj

100%-osan tiszta olajbogyóból készül és felülmulhatatlanul finom. A palesztinai olajbogyó jobb mint bármely más olajtermék s ez a titka a Shemen olaj illatának és kitünő ízének. Ezért szerzett magának a Shemen Works Haifa olajterméke rövid idő alatt az egész világon megérdemelt kitünő hírnevet!

A „SHEMEN” szappan

elérhetetlen finomságáért és kitünő minőségéért mindenütt a legkeresettebb. Shemen-Menorah a legideálisabb és leggazdaságosabb házi szappan. Shemen-toilet szappan (Adin, Carmel, Flowers, Baby Shemen) a legtisztább olajbogyóból készül és ezért, valamint finom illatáért az arcbőrre a legjobb hatással van. Minden vegyeskereskedésben, drogériában és illatszertárban kérje csak a Shemen Works Haifa produktumokat.

ROY

Ma, péntek

BORZA

Főszerepekben

— Bratianu látogatásai. Pájin Bratianu tozogatás lett Ch Cotnál és Cailla

— Brűben viselők szervez Brűnben felescher stactisch melynek nemzet többen letartozt

— Háromszáz Ausztriában. B. nélküliek száma almult év hason esőkkenés 10 sz

— Saját kilő egy svéd hajó. délsvédországi n3-bőlben egy zas közben sajj sérült, gyrhog venni s bevonta

— Venizelos hozatott magán nzelés volt gő renyletek ellen pánccés antót kából.

Az ország legnak lerakata

Cluj, Reg

— Most rend ra Lepagenál K rehet, visszak egyen jegyzeket.

— Kis hírek Berlinből jelent munistát SS ve lájra, társát itelték. — Dor utak elnöke szolgálatba lé fordulóját. — A Karlsruhe cirk kutta kikötője ban várják Lor land nemzeti hajót, Rakomár gon körül akart lemezekből, p használati tárgy ka a hajót kis különböző kikötögtetni. — A r megbízottja S kompenzációs Németország ez vasutj anyag s riai dohányt át

— Ideges em nek az enyhe zsef” keseriviz emésztést és el remt.

— Egy fiatal gikus öngyilkos tik: Egy fiatal tegnap este öntér 18. számú Reek Lajos ha vész, akinek so nyesülésért. Pál dály tornyosult körülmény lelki embert, nev. h öldözési mániáb te a házbeliek hőrő szobáiba kor látták, hogy szúrta magát. A értesítsék a me indult állapotba fitgatták. Reek ta magát a házi ta az ablakvev és vérző mellet magát az udvar kal terült el. A a Rókus-kórhá festőművész ne A rendőrség me

UJ KELET *Legújabb hírek*

Besarábiában dühöng a szabad választás

A Vaida-frakció nem vesz részt a választásokon

Vaida és Popovici Kolozsváron. Besarábiában megnehezítik a Zsidó Párt listáinak letételét

Bucuresti-Bukarest, dec. 7. (Az Uj Kelet tud.) A Vaida-frakció ma hivatalos formában is tudatta a nemzeti parasztpárt vezetésével, hogy a mostani választásokon nem vállal jelöltséget. Beadványt intéztek a pártelnökhöz, akinek tudomására hozzák, hogy a kolozsvári pártgyűlésen és tanácskozáson valósággal kiközösítették őket azon a címen, hogy Vaida kormányát híven támogatták. Megállapítják, hogy Vaidát az egész párt támogatta egészen bukásáig és velük szemben, akik a pártbűséget sohasem szépték meg, hanem annak szellemében cselekedtek.

egyáltalán nem indokolt az az eljárás, amit a jelölések körül tapasztalunk.

Ezért a párt magasabb érdekeinek szem előtt tartásával valamennyien visszavonják jelöléseiket és kérik a pártelnököt, gondoskodjék a nemzeti parasztpárt összes listáinak kiegészítéséről. Elhatározásuk megmáshatatlant — írják az aláírók, akik között van Voicu Nitescu, Tleu Viorel, Serban Nicolae volt miniszter, Coltor, Man Ielkész, Popa Adam és mások.

Popovici újra Kolozsvárra utazott

A pártvezetés ma délután tárgyalás alá vette a Vaida-csoport levelét és úgy határozott, hogy az erdélyi pártvezetésre bizza a jelölések végleges megjelölését, illetve kiegészítését. Ilyenformán Cluj, Semes, Caras, Brasov, Tarnava Mica megyékben új listát fognak összeállítani és benyújtani. A pártközpont megbízásából Popovici Mihály utazott Clujra és teljes hatalommal fogja a listákat összeállítani.

Besarábiában dühöng a választás

A Zsidó Párt jelentése szerint Besarábia több megyéjében: Tighina, Ismail, Cetatea-Alba és Cahul nehézségek vannak a listák letételénél. A párt panaszt tett a belügyminiszternél, aki táviratilag utasította közegeit a törvények respektálására.

A szász hitleristák ki akarják játszani a kormányt

Az Adeverul behatárolt foglalkozik a németekkel kötött kartellel és fel van háborodva azon, hogy Fabritius „Landesführer“-nek (ország vezetőjének) nevezte magát minapi nyilatkozata végén. A lap szerint a kormány álláspontja ebben a kérdésben teljesen világos és

ha a németek, illetve Fabritius és társai azzal a hátsó gondolattal mennek bele a kartellbe, hogy majd a választások után, ha megkapták a mandátumaikat, majd kijátsszák a liberálisokat, nagyon csalódnak.

Ha a kormány által felállított feltételeket a németek nem tartják be, úgy fel fogják oszlatni szervezeteiket.

Fabritius nem fogadja el a paktumot

Fabritius egyébként egy újabb nyilatkozatot adott ki, amelyben kijelenti, hogy a választási paktum az ő és társainak beleegyezése nélkül jött létre, azt nem fogadja el, jelöltséget elvbarátai nem vállalnak és a történendőkért minden felelősséget Hans Ottó Rothra hárít.

A kormány és a szélsőségesek álláspontját, amely

a fajgyűlölet elleni agitációval szembehelyezi a liberális párt igaz hazaszereteté,

amely azonban együttműködni képes és akar minden lojális állampolgárra és néppel. A kormány mindazok ellen, akik kártételekkel vagy egyszerű rendbontás céljával megnekedett agitációt üz-

nek, megteszi a szükséges intézkedéseket. Krajovában ma a vasgárdisták és más pártok kortesei között összeütközés támadt, amelybe a karhatalom is beavatkozott. Néhány sebesülés és több letartóztatás történt.

Kisenevben is tegnap választási incidensnek zajlottak le. A karhatalom és a vasgárdisták között, akik lázító röpiratokat osztogattak a marhavására összegyűlt falusiak között, Néhány sebesülés történt és 12 letartóztatás.

Kisíklott a bukarest—jasi gyorsvonat

Bucuresti Bukarest, december 7. Jasi és Bukaresti között közlekedő gyorsvonat ma hajnalban Tecucinal kisíklott. A mozdony közvetlen szomszédságában

lévő kocsik nagyon megrongálódtak. Haláleset az eddigi megállapítás szerint nem történt, csupán jelentéktelen sebesülés.

Miféle alakulat is a „zsidópárti ellenzék?”

CLUJ—KOLOZSVAR, december 7. (Az Uj Kelet tud.) Egyes kolozsvári lapokban az utóbbi időben különös és főleg gyanús közlemények láttak napvilágot egy bizonyos „zsidópárti ellenzék” nevű alakulatról, amelynek hangos szóvivőiről már az első pillanatban mindenki tudta, hogy az országos Zsidó Párthoz semmi közük nincsen. Esetleges jóhiszeműek megtévesztésének elkerülése céljából a Zsidó Párt tartományi vezetősége szükségesnek látja mindenestre a következők közlését:

„Az ugynevezett „Zsidópárti ellenzék” listáján szereplő urak sohasem voltak és ma sem tagjai a Zsidó Pártnak és így annál kevésbé képezhetik annak „ellenzékét”. Nyilvánvaló, hogy ez a sajtószerű alakulat olyan célokat kíván szolgálni, amelyek egészen távol állanak a Zsidó Párt programjától és célkitűzéseitől és a „Zsidó Párti ellenzék” megjelölése egy megtévesztő cél gér kíván lenni csupán, ezen célok fedezésére.”

Külön népszövetségi ügyosztály intézi a németországi zsidó menekültek ügyét

Weizmann Chajim képviseli a tanácsban a zsidó érdekeket

Lausanne, december 7. Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy december 5. ikén megkezdődött Lausanneban a népszövetségi menekültügyi hivatal igazgató tanácsának első értekezlete. A tanácskozásokban részt vesznek Belgium, Dánia, Franciaország, Nagy Britannia, Hollandia Olaszország Lengyelország, Svédország, Svájc, Csehszlovákia, Uruguay és az Egyesült Államok kormányainak reprezentánsai. Jammes MacDonald menekültügyi főbiztos ex

pozeja után külön ügyosztályt állítottak fel a zsidó menekültek ügyének intézésére, amelynek vezetésével Norman Bentwich professzort bízták meg. A népszövetségi főbiztos mellé állandó tanácsadóként Edward May amerikai zsidó delegátust neveztek ki. Az igazgatótanácsban a zsidó delegáció álláspontját dr. Weizmann Chajim képviseli, aki a tanácskozásokban fontos vezető szerepet tölt be.

Goga Temesváron is elismételle meséjét a 64 ezer máramarosi „parazitáról”

Ugyanakkor kijelenti viszont, hogy nem csinál felekezeti kérdést az ügyből

Timisoara-Temesvár, dec. 7. (Az Uj Kelet tud.) Goga Octavian választási körútja során ma Temesvárra érkezett. Az állomáson dr. Bogdan volt vármegyei prefektus, a Goga-párt temesvári elnöke és néhány híve várta. Bogdan üdvözlő szavai után Goga pár szót intézett híveihez akik felemelt karral, a Heil Hitlernek megfelelő „Traiască Goga” kiáltással üdvözölték. Goga ezután Bogdan lakására hajtatott, ahol fogadta az újságírókat. A revízió kérdésében kijelentette Goga,

hogy változatlanul azt a nézetet vallja, hogy a határok sérthetetlenek. Erre vonatkozólag egyébként minden kísérlet megdőlt. Belátható időn belül nem is lehet elközelítenni a történelmi határok megváltoztatását.

Az újságírók arra vonatkozólag intéztek kérdést Gogához, hogy kikre gondolt, amikor nem kívánatos idegenekről beszélt.

— Nem kívánatos idegeneknek — válaszolta Goga — azokat a nemrománokat

tartom, akik a békeszerződések óta szivárogtak be az országba. Belügyminiszterségem alatt megállapítottam, hogy csak egyedül Máramaros megyében 64 ezer ezeknek a nemkívánatos idegeneknek a száma. Elképzelhetetlen tehát, hogy mennyien vannak az egész országban, amikor csak egy megyére 64 ezer jutott belőlük. Kívánom ezeknek az idegeneknek az eltávolítását, mert teljesen idegenek a román néptől és annak törekvéseivel sohasem forrhatnak össze.

Az egyik újságíró megkérdezte: — Tehát zsidókra gondolt, kegyelmes ur?

Goga a kezével legyintett: — Nem felekezetről, vagy fajtákról van szó. Az mindegy. Idegenek és paraziták. Sohasem lehetnek hű állampolgárraj Romániának jelenleg sem azok. Nem felekezettek és nem fajták tehát, hanem paraziták.

A rövid magyarázat után Bethlen gróf londoni előadásával foglalkozott Goga. Kijelentette, hogy Bethlennek az az állítása, miszerint Erdélyben mindig békeségben éltek a népek, a század legnagyobb hazugsága. Bethlen az Unió Trium Nationumról beszélt, amelyhez csak a magyarok, szászok tartoztak, a románok mindig a „misera miserabile plebs” volt. Maga az Unió egyike volt a történelem legszomorubb igazságainak. Réseletesebben nem nyilatkozott programjáról Goga.

Bukarestben megoldult a kenyér

Bucuresti Bukarest, december 7. A fővárosi kenyérgyártást ellenőrző bizottság ma délelőtt ülést tartott és elhatározta, hogy a barnakenyér árát kilogrammonként 1 lejfelj leszállítja.

Három hét vakációt kapnak az idén az iskolák

Bucuresti-Bukarest, dec. 7. (Az Uj Kelet tud.) A választási kampány miatt a középiskolák karácsonyi vakációja ezúttal hosszabb tartamu a szokottnál. A közoktatásügyi miniszter rendelete szerint a vakáció december 16-án kezdődik és január 8-ig fog tartani.

Félévi fogházra ítélte a nagyváradi törvényszék Zágoni Dezső hirlapírót

Oradea Nagyvárad, december 7. Az Uj Kelet tud. A nagyváradi törvényszék negyedik szekciójának Udrescu Sut tanácsa ma ítélkezett Zágoni Dezső hirlapíró fölött, aki lapjában a Times híre egy híret ismertette. A Times állomok egyenjogúsításra a világbeke helyre nem állhat, az európai népek lelki nyugalmát sohasem jöhet egyensúlyba. Egyetlen megoldás a határok revíziója és a Times örömmel üdvözli azt a kormányt, mely ezt a programot megáérvá teszi.

A nagyváradi törvényszék Zágoni Dezsőt a cikk közléséért a Márzesca törvény alapján tartotta büntetendőnek és ezért hat havi fogházra és egy ezer lej pénzbüntetésre ítélte. Zágoni fellebbezett.

Lewis Sinclair: Szegény leány pénze keres, a Babbitt és a San Dodsworth. A modern asszony szíve c. regények írója a legamerikaiabb amerikai író, hazájának és sokrétű, ezer mozaikból összerakott fájának legreprezentatívabb képviselője. Minden regénye egy-egy színes darab ahogyan a hatalmas körképhez, amit erről a világról, a newyorki aszfaltról a mexikói határig terjedő világrészről fest. A Nobel díjas író legújabb könyve fűzve csak 27 lej, kötve 57 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az érték és portóköltség (10 lej) beklüldése mellett vagy utávottal.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó és nyomdász Cluj-Kolozsvár, Strada Baros I. Pop (v. Brasov) 13. Telefon: 3-77

Taxa postală plătită în num. No. 224.713-929.

Baron L. Pop Telefon: 3-77. Havonta 110, ne évre 600, egész évre: Havonta félre 6, egész évre detések díjazása KELET” az er szidóság egyetlen keink utányom rás megjelöléséve

Azok, akik a szót nem ismerik érteni az egysége önálló zsidó listát. A Zsidó Párt egy olyan tradíció tradíciója a zsidóság fejletnek, masabb volt a zsidó. A legnemesebb e deményezések bukt részül a zsidóságon függlis erőktől.

Sem alkotni nem magáért, sem védel a minden oldalról ellen. Hihetetlen n tak el, mert hiányz ségbe fogja a zsidó. A Zsidó Párt a ven reakciója volt Zsidó Párt pregnar ság élniakarásának. A Zsidó Párt a tum, amelynek seg zsidóság megvédhet beti követeléseit és szociális kötelezet minden rétegével sz. A Zsidó Párt alk főség nagy táborát. És az önálló zsidó mellyei a románia szall; hogy megvédj szogultságát és me Ez a fegyver nem tá avaira.

De határozottan mindazt, ami a zsidó arális, anyagi és sz. Ezért nem lehet k. A Párt önálló listái or ellenére győztes választási harcából.

A nagy ország Az európai külpo ázas érdeklődéssel fo reorganizációjának k Mussolini akar ráke pai hatalmakra.

Senkikem veszi tag zövetség reorganizác ul szükség van, am izennegy éves fennáll sak a népek szöve rolt, csak éppen nem tödésének hatalmi pr. A reorganizációra. zomban van egy ige. aja. Nevezetesen az. andut ki, aki a reorg. ertet nem magáért e. állításáért szorgalm. rszág és Olaszország zövetség hatalmi pr. eléséért.

Ha csak maga Olas ékban, akkor talán nyi ellenérzést a reor. en, de Párisban és. ol tudják, hogy a Né. izálása, alapokmányá a a hitlerista Németo elné meg, amelyek ug vesek és túlságosan a. A Népszövetség reorg. an, de oly módon, ho. alás inkább a mai j. únt rehabilitálására írá. A kisállamoknak jog. égre egyenlő fölkelt. zövetség zöldasztáho. ésből van szükségük. megol hatalmi érdek. tán egy sokkal brutá. stább érdekszféra kör. Már pedig a mai Né. ekrvése az, hogy Eur. zze háborúelőtti kato. mperializmusának er. minden emberi és béke. leve rátenyereljen.

A nagy és kis hatalm